

Ad artikel 8 lid 1:

In het wetsvoorstel wordt niet beschreven welk college van B&W van welke gemeente de gemeentelijke schouwarts benoemt, en of die gemeentelijke schouwarts voor elke gemeente apart zou moeten worden benoemd waar hij werkzaam is. In de praktijk wordt een gemeentelijk lijkschouwer momenteel in één gemeente benoemd namens de gehele GGD-regio, maar zij werken in toenemende mate in verschillende regio's zonder dat zij ooit opnieuw daarvoor benoemd zijn.

Er zou in het wetsvoorstel m.i. dus beschreven moeten worden dat een benoeming door een college van B&W geldig is voor elke gemeente in het Koninkrijk der Nederlanden.

Nog beter zou het m.i. trouwens zijn om deze benoeming niet bij een (willekeurige) gemeente te beleggen maar bij een landelijk werkend orgaan, zoals de IGJ of de KNMG.

Ad artikel 8 lid 2:

Er zou meer expliciet beschreven moeten worden hoe de benoeming tot gemeentelijk schouwarts beëindigd wordt. Dat kan uiteraard door overlijden of bedanken, maar ook door het beëindigen van de BIG-registratie (op welke wijze dan ook). Ik kan me voorstellen dat ook het Medisch Tuchtcollege en de IGJ de bevoegdheid zouden moeten krijgen om iemands benoeming tot schouwarts ongedaan te maken.

Er moet in elk geval niet de schijn zijn dat zou gelden: 'Eenmaal benoemd', voor altijd benoemd'.

Ad artikel 10 lid 3:

Er wordt geschreven over een formulier dat de behandelend arts zou moeten gebruiken om de mededeling te doen aan de gemeentelijk schouwarts, dat diegene geen verklaring van natuurlijk overlijden zal afgeven.

In de praktijk bestaat een dergelijk formulier helemaal niet, of althans alleen bij euthanasie en hulp bij zelfdoding, en het is onwerkbaar om met een dergelijk formulier te werken. Ten eerste staat niet beschreven op welke wijze en hoe snel dat formulier dan bij de gemeentelijk schouwarts zou moeten komen, ten tweede zijn er in de praktijk veel situaties waarbij er niet eens een behandelend arts wordt ingelicht omdat op voorhand duidelijk is dat het om een niet-natuurlijk overlijden gaat. Bijvoorbeeld in geval van dodelijke ongelukken of (vermoeden van) een levensdelict. Ook is vaak helemaal niet bekend wie de behandelend arts is, en dan is het niet praktisch om eerst onderzoek te gaan doen naar wie de behandelende arts is, opdat die het formulier kan gaan invullen en naar de gemeentelijke schouwarts opsturen.

In de praktijk wordt dus een dergelijk formulier niet gebruikt, maar wordt terstond de gemeentelijk lijkschouwer telefonisch of op een vergelijkbare wijze (bv. via de meldkamer met een pager) opgeroepen. Een dergelijk formulier heeft ook geen enkel nut, aangezien het feit dat de gemeentelijk lijkschouwer c.q. gemeentelijk schouwarts in actie is gekomen, voldoende voor zich spreekt dat er geen behandelend arts beschikbaar was of dat er sprake was van een niet-natuurlijk overlijden.

Ik pleit er dus voor om de strofe 'door middel van een daartoe vastgesteld formulier' te schrappen.

Het wetsvoorstel gaat niet in op situaties waarbij er geen behandelend arts gevonden kan worden, of waarbij deze niet beschikbaar is (denk aan mensen die op reis zijn en overlijden ver van hun woonplaats vandaan), of waarbij die er zelfs niet eens is (denk aan buitenlanders, illegalen of onverzekerden). Het is dus lang niet altijd zo dat de oproep voor een lijkschouw komt van de behandelend arts; ook de politie roept in de praktijk zeer frequent direct een gemeentelijk lijkschouwer op.

Ik pleit er dus voor om aan artikel 10 lid 3 toe te voegen: "Indien er geen behandelende arts is, of indien er een sterk vermoeden bestaat dat er geen sprake is van een natuurlijk overlijden, kan ook de politie een gemeentelijk schouwarts oproepen."

Ad artikel 10 lid 4:

Het bericht dat de schouwarts stuurt aan de gemeente, geschiedt juist wèl door middel van een formulier. Vreemd genoeg wordt dat niet genoemd in de eerste volzin van dit artikel. Ik stel dus voor om de eerste volzin als volgt aan te passen: "Indien de gemeentelijk schouwarts de schouw heeft verricht en meent geen verklaring van natuurlijk overlijden af te kunnen geven, brengt deze indien van toepassing zoveel mogelijk in overleg met de ambtenaar van politie onverwijld telefonisch verslag uit aan de officier van justitie, en waarschuwt de gemeentelijk schouwarts onverwijld de ambtenaar van de burgerlijke stand door middel van een daartoe vastgesteld formulier. De gemeentelijk schouwarts voorziet het telefonisch verslag aan de officier van justitie zo snel mogelijk van een schriftelijke bevestiging."

Het lijkt me voorts wenselijk om in dit artikel te vermelden dat in geval van euthanasie en hulp bij zelfdoding, de politie niet bij het onderzoek wordt betrokken.

Ad artikel 11 lid 1:

Net als in artikel 10 lid 3 is ook hier de strofe "door invulling van een daartoe vastgesteld formulier" niet zinvol. In de praktijk wordt deze mededeling nooit met een formulier gedaan maar altijd telefonisch. Het formulier bestaat wel, en wordt tijdens de lijkschouw overhandigd, maar dan heeft het natuurlijk geen enkele functie meer. Het is immers evident dat de forensisch arts al ingelicht was, als deze ter plaatse is gekomen om dat formulier in ontvangst te nemen. Het formulier is dus een zg. 'paarse krokodil': een formulier zonder praktisch nut. We streven er met ons allen naar om papierwinkel zoveel mogelijk te beperken, dus weg ermee! Ik pleit er dus voor om de tekst te vervangen door "... , en doet de arts van de oorzaak van het overlijden onverwijld mededeling aan de gemeentelijk schouwarts."

Artikel 11 lid 2 zou dientengevolge iets aangepast moeten worden: "De arts overhandigt aan de gemeentelijke schouwarts onverwijld een beredeneerd verslag inzake de naleving van de zorgvuldigheidseisen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding."

Ad artikel 13a lid 1a:

Er wordt beschreven dat ambtenaren van politie de pd mogen betreden zonder toestemming van de rechthebbende of bewoner. Er ontbreekt dat forensisch artsen dit ook mogen, omdat ze anders de lijkschouw niet zouden kunnen uitvoeren. Dit wordt echter in het huidige wetsvoorstel niet beschreven. Er zou m.i. ergens moeten worden geschreven dat de gemeentelijk schouwarts dit ook mag, met toestemming van de hulpofficier of van de officier van justitie.

Ad artikel 13a lid 1b t/m d:

In de praktijk verricht ook de forensisch arts vaak deze handelingen; ze moeten dus niet voorbehouden worden aan politiefunctionarissen. Een schouwarts moet weten of er aanwijzingen zijn of er medicijnen zijn gebruikt, en daarom zoekt deze vaak in keukenkastjes en nachtkastjes naar medicijnen en medicijnverpakkingen. Onderzoek aan de kleding behoort tot de lijkschouw, bijvoorbeeld om te zien of er bloed aan zit, of sporen van geweld die overeenkomen met waargenomen letsel. Dit zou dus ook niet voorbehouden moeten zijn aan de politiefunctionaris. Het meten van de lichaamstemperatuur wordt bijna zonder uitzondering altijd door de forensisch arts verricht, ook omdat deze vanuit zijn medische kennis het beste weet hoe je dit kunt doen. (In het bijzonder in speciale situaties, bijvoorbeeld in geval van een stoma.)

Ad artikel 13a lid 5:

Het initiatief voor het telefonisch verslag uitbrengen wordt in dit artikel bij de politie gelegd. Het komt echter ook voor dat de politie niet bij het onderzoek naar een niet-natuurlijk overlijden wordt betrokken. Dat gebeurt bij euthanasie en hulp bij zelfdoding, maar ook bij overlijden na een val in een zorginstelling. Een gemeentelijke schouwarts is altijd betrokken bij een onderzoek naar een niet-natuurlijk overlijden; het is daarom meer voordehandliggend dat het initiatief voor het telefonisch verslag uitbrengen aan de officier van justitie bij de gemeentelijke schouwarts wordt neergelegd.

In lid 5 wordt voorgeschreven dat (ook) de ambtenaar van politie schriftelijk verslag moet doen aan de officier van justitie. Het is de vraag of dat nodig is, gezien het feit dat de gemeentelijk schouwarts ook al een schriftelijk verslag naar de OvJ verstuurt.

Ad artikel 14 lid 5b:

Hier wordt geschreven dat de gemeentelijke schouwarts de bevoegdheid heeft tot het verrichten van een katheterisatie of punctie om lichaamsmateriaal van de overledene af te nemen voor toxicologisch onderzoek. Ik pleit ervoor om het woord 'toxicologisch onderzoek' te vervangen door 'nader onderzoek naar de doodsoorzaak'. Het kan namelijk in sommige situaties zeker zo zinvol zijn om lichaamsmateriaal voor andere mogelijke doodsoorzaken te laten onderzoeken. Te denken valt aan onderzoek naar een fatale infectie, naar stoffen die in het bloed vrijkomen bij een hartinfarct, of stoffen die kunnen duiden op een erfelijke aandoening die aan de dood bijgedragen zou kunnen hebben. Zelfs onderzoek naar genetische afwijkingen komt steeds meer in beeld. Door het woord 'toxicologisch' wordt de bevoegdheid van de gemeentelijke schouwarts onnodig beperkt.

Artikel 14 lid 8 zou overeenkomstig aangepast moeten worden door de beperking tot toxicologie en radiologie te schrappen, zodat ook o.a. microbiologisch en genetisch onderzoek mogelijk wordt, als de situatie dat noodzakelijk maakt.

Ad artikel 15 lid 1:

Dit is nieuw. Ik vraag me af op welke wijze(n) dat identificerende middel aan het lichaam moet worden bevestigd. Ik denk dat hier verwezen zal moeten worden naar een algemene maatregel van bestuur waarin dat nader wordt vastgelegd. Ook zal moeten worden vastgelegd wat er moet gebeuren als de identiteit van de overledene niet met zekerheid kan worden vastgesteld. Ook dan lijkt het me zinvol dat er een identificerend middel wordt aangebracht, desnoods met een uniek nummer. (Denk aan een situatie van een grote calamiteit met vele doden waarvan de identiteit in eerste instantie niet bekend is, maar waarbij wel elk lichaam wordt onderzocht en waarbij aan elk ongeïdentificeerd lichaam een schouwverslag moet worden gekoppeld.)

Ad artikel 15 lid 2:

Ook dit is nieuw. Is het ècht de bedoeling om, ook middernacht, de burgemeester wakker te bellen als de identiteit van de overledene niet vastgesteld kan worden? Dan zou elke arts in Nederland het telefoonnummer van de burgemeester moeten hebben. Waarom geldt dit trouwens alleen bij een natuurlijk overlijden? Mij lijkt dat het bij overlijden op een niet-natuurlijke wijze niet anders zou moeten zijn. Het lijkt mij veel zinniger dat de schouwend arts in een dergelijke situatie de politie onverwijld inlicht, want die is geoutilleerd om nader onderzoek naar de identiteit van de overledene te doen. Zie ook artikel 16 lid 1: de burgemeester kan toch niets anders doen dan de politie aan het werk zetten. Waarom dan die tussenstap van de burgemeester? In de meeste gevallen heeft de politie na enkele uren de identiteit alsnog achterhaald, en dan kan alsnog de gebruikelijke procedure worden gevolgd. Anders wordt het als ook de politie na uitputtend onderzoek geen identiteit kan vaststellen. In dat geval is een melding aan de gemeente (ik denk eerder aan de afdeling Burgerzaken dan aan de burgemeester) nodig, omdat dan door de gemeente een 'nn-begravenis' moet worden geregeld. En dan treedt artikel 17 in werking.

Ad artikel 16 lid 4:

Moet dat verslag nog ergens heen worden opgestuurd? Of wordt het gewoon opgeslagen zonder dat iemand er nog iets mee doet?

Ad artikel 17 lid 1:

Wie is de aangewezen persoon die DNA-materiaal mag/moet afnemen? Het lijkt me wenselijk dat dat in dit artikel wordt beschreven.

Ad artikel 17 lid 3b:

Er zullen niet veel artsen zijn die de kennis en de uitrusting hebben om gebitsafdrukken te maken. Zeker behandelend artsen zullen dit niet zomaar doen, maar ook forensisch artsen hebben de spulletjes en de deskundigheid er niet voor. Mij lijkt voordehandliggend om vast te leggen dat dit soort onderzoeken door een forensisch odontoloog, of bij gebreke hieraan, een tandarts, wordt gedaan. Dat is immers ook degene die de kennis in huis heeft om aan de hand van de gebitsafdruk nader onderzoek naar de identiteit te doen.

Ad artikel 21:

Uit dit artikel zou blijken dat elke arts een sectie zou mogen verrichten. Mij lijkt meer voordehandliggend dat dit wordt voorbehouden aan de arts die geregistreerd is voor het specialisme 'patholoog'.

Ad artikel 28 lid 3:

De burgemeester kan 'een arts' horen. Is dat niet erg vaag? Zou het nut hebben om de plaatselijke oogarts te horen? Mij lijkt het logischer om deze functie neer te leggen bij de forensisch arts.